

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за „професор” по научната специалност „Растениевъдство, обявен в ДВ бр. 53 от 12.07.2016 год. с кандидат Вилиана Маринова Василева от Институт по фуражните култури, гр. Плевен, определена съгласно Заповед № РД-07-32/16.09.2016 год. на Председателя на ССА за член на научното жури

Кратко представяне на кандидата.

В обявения конкурс за професор единствен кандидат е доц. Вилиана Василева, която е представила всички документи, изготвени съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и чл.92 и 93 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА.

През 1990 г. доцент Вилиана Василева завършва ВСИ-Пловдив (сега Аграрен Университет), специалност агроинженер-полевод.

Научната и кариера започва през 1996 г., когато след успешно издържан конкурс започва работа като н.с. III ст. (асистент) в Институт по фуражните култури – гр.Плевен, където преминава кариерното и развитие. През 2005 г. след защита на дисертация „Влияние на азотното торене върху развитието, грудкообразуването и продуктивността на люцерна *Medicago sativa* L. в условията на оптимално навлажняване и воден дефицит” получава образователната и научна степен „доктор”, шифър 04.01.14. „Растениевъдство”.

През 2010 г. придобива научно звание (академична длъжност) „старши научен сътрудник втора степен” (доцент) по научна специалност 04.01.14. „Растениевъдство”.

Отличното ниво на владеене на английски и руски език ѝ дава възможност за участие в различни международни форуми, международни редколегии и специализации за повишаване на научните компетенции.

Общо описание на научната продукция.

В конкурса за „професор” доц. Василева участва с обща продукция от 92 труда, от които 42 не подлежат на разглеждане (8 броя са свързани с докторската дисертация и 34 броя са свързани с конкурса за „ доцент”).

На рецензиране подлежат 46 броя, които се разпределят като следва:

- Публикации в издания с импакт фактор – 17 броя;
- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 23 броя;
- Публикации в сборници от конференции – 6 броя.

Допълнително кандидатката е представила 3 научно-популярни статии и 1 разширено резюме.

Всички публикации са в съответствие с номенклатурната специалност „Растениевъдство”, в която се включват и фуражните култури.

Личното участие на доц. Василева в посочените 46 броя научни публикации е ясно подчертано и се потвърждава от факта, че в 16 броя (34.8%) е самостоятелен автор, в 19 броя (41.3%) е първи, в 10 броя (21.7%) е втори, и само в 1 публикация е трети автор. Тази справка убедително показва, че основната част от публикациите са разработени в резултат на собствени изследвания или експерименти, изведени с нейното активно участие.

Научноизследователска дейност.

Основната научно-изследователска дейност на доц. Василева е свързана предимно с:

1. Проучване на биологичните и екологични особености и някои звена от технологията на отглеждане на подземната детелина (*Trifolium subterraneum* L.) като нов фуражен ресурс при климатичните условия на страната.
2. Проучване на взаимоотношенията между основни тревно-фуражни култури, включени в смески при равнинни и планински екологични условия.
3. Усъвършенстване на звена от технологията на отглеждане на едногодишни бобови култури (пролетен фуражен грах и фий).
4. Селекционно-генетична и технологична оценка на изходен материал от пролетни и зимуващи форми фуражен грах за селекция на високопродуктивни генотипове с повишен азотфиксиращ потенциал.
5. Изясняване на влиянието на минералното азотно торене и торенето с предборски тор върху продуктивността и процеса на грудкообразуване при люцерна, отглеждана в условия на водно-дефицитен стрес.
6. Изследвания върху ефективността на калиевите торове при отглеждане на люцерна. Продължителност на жизнения цикъл на грудките под влияние на различни фактори.

В резултат на целенасочената научно-изследователска дейност са формулирани приносите, които приемам така както са посочени в справката, като по-важните от тях са:

1. Установено е практическото значение на подземната детелина, която независимо, че е едногодишен вид, трайно присъства в тревостоя на сяти и естествени многогодишни тревостои и се приспособява бързо към променящите се климатични условия.
2. Установени са предимствата на едногодишните житно-бобови смески и ролята им в изграждане на система на устойчиво и екологично земеделие при условия на излужен и оподзолен чернозем.
3. Установено е, че люцерната има принос към фиксирането на атмосферен CO_2 (чрез данните за съдържание на хумус, коренова и надземна маса, както и тези за стартови, намалени дози минерален азот), което води до намаляване на натрупването на CO_2 в озоновия слой на атмосферата.
4. Направени са препоръки за ефективно използване на симбиотичния потенциал на бобовите за увеличаване продуктивността на фураж чрез проучване върху грудкообразувания статус.

Установено е практическото значение на подземната детелина, която независимо, че е едногодишен вид, трайно присъства в тревостоя на сяти и естествени многогодишни тревостои и се приспособява бързо към променящите се климатични условия.

Установени са предимствата на едногодишните житно-бобови смески и ролята им в изграждане на система на устойчиво и екологично земеделие при условия на излужен и оподзолен чернозем.

Установено е, че люцерната има принос към фиксирането на атмосферен CO_2 (чрез данните за съдържание на хумус, коренова и надземна маса,

Резултатите от изследователската дейност са публикувани в реномирани български и международни издания - 40 броя (87.0%). От тях в издания с импакт фактор - 17 броя (42.5%) с общ импакт фактор 16.359 [IF (Thomson Reuters) (2.550), SJR (0.887), SJIF (11.719), JBR - 5 (1.203)] и в международни издания без импакт фактор - 23 броя (57.5%). В сборници от международни и национални конференции са публикувани 6 броя (13.0%). Само една от представените 46 статии е под печат.

Силно впечатление прави участието на доц. Василева в различни научни форуми - 16 международни (Германия, Франция, Швейцария, Малайзия и др.) и 32 национални форума с международно участие.

Доказателство за значимостта на изследванията и разпознаваемостта на автора сред научната общност е броят на забелязаните цитирания в публикации на български и чуждестранни автори - общо 154 броя, в т.ч. в статии, отпечатани в международни издания - 113 броя (73.4%), от тях в международни издания с импакт фактор - 46 броя с общ импакт фактор 59.221 [(IF (Thomson Reuters) - 46.173) - 32 броя, (SJR - 1.324) - 6 броя, (GIF - 3.216) - 6 броя; (SJIF - 8.508) - 2 броя]; в международни издания без импакт фактор (вкл. чуждестранни дисертации) - 67 броя, и в български издания (вкл. дисертации) - 41 броя (26.6%). По този показател кандидатката значително надвишава изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА.

Доц. Василева активно участва в изпълнението на 18 изследователски проекта, в т.ч. 12 проекта, финансирани от ССА, като на 2 от тях е ръководител, а в останалите е участник; 6 броя изследователски проекти, финансирани от външни организации (участник). Участвала е в разработването на 1 проектно предложение, което не е одобрено.

Кандидатката е представила и две технологии (Технология за производство на семена от люцерна и Технология за производство на фураж от люцерна), които могат да се използват от студенти, специалисти и фермери.

Доц. Василева умело съчетава научната и експертна дейност, особено в международен аспект. От 2012 г. е външен рецензент на дисертации в Университети в Пакистан (University of Sargodha, Sargodha; Federal Urdu University of Arts, Science and Technology, Karachi; Government College University, Lahore; University of Karachi; GC University Faisalabad; BASR, Karachi; University of Balochistan, Quetta; University of the Punjab, Lahore).

Изготвила е над 60 рецензии на научни публикации в български и международни издания и рецензии и становища във връзка с конкурси за заемане на академични длъжности.

Член е на редакционните колегии на 14 реферирани международни издания и членува в няколко български и международни научни организации - СУБ, Европейска асоциация за опазване на почвите, FAO/CIHEAM и др.

Забележки и препоръки.

В бъдещата си дейност е необходимо доц. Василева да обърне внимание на работата с докторанти за предаване на натрупания опит и привличане на млади кадри в аграрната наука.

Заклучение.

Въз основа на направения анализ на научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че доц. Вилиана Василева отговаря напълно на условията за заемане на академичната „длъжност „професор“, съгласно чл.92 и чл. 93 от изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в ССА. Тя участва в конкурса с достатъчно научни разработки, публикувани и цитирани в реномирани международни и български издания. Тя е изграден изследовател, с научни компетенции и приноси в областта на растениевъдната наука.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Научният съвет на Института по фуражните култури- гр. Плевен да избере доц. Вилиана Маринова Василева за „**професор**“ по научната специалност „Растениевъдство“.

Дата: 25.10.2016 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Х. Янчева)